

**Bruxelles, 4. rujna 2025.
(OR. en)**

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0810 (NLE)**

**12461/25
ADD 4**

**COLAC 138
POLCOM 222
SERVICES 54
FDI 49**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	3. rujna 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Predmet:	PRILOG Prijedlogu ODLUKE VIJEĆA o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o političkom i gospodarskom strateškom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 810 annex.

Priloženo: COM(2025) 810 annex

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.9.2025.
COM(2025) 810 final

ANNEX 1 – PART 4/4

PRILOG

Prijedlogu ODLUKE VIJEĆA

o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o političkom i gospodarskom strateškom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane

DIO IV.¹

INSTITUCIONALNE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

INSTITUCIONALNI OKVIR

Članak 1.1.

Sastanci na vrhu

1. Sastanci na vrhu najviša su razina političkog dijaloga i dijaloga o politikama između stranaka. Sastanci na vrhu održavaju se svake druge godine ili kako je dogovoreno.
2. Na sastancima na vrhu daju se opće smjernice za strateško partnerstvo između stranaka i za provedbu ovog Sporazuma te su oni forum za raspravu o svim bilateralnim, regionalnim, biregionalnim ili međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa.

¹ Ako odredba sadržava upućivanje na drugi članak, bez navođenja dijela ovog Sporazuma u kojem se nalazi navedeni članak, taj se članak namjerava uvrstiti u dio IV. Sporazuma.

ČLANAK 1.2.

Zajedničko vijeće

1. Osniva se Zajedničko vijeće. Zajedničko vijeće:
 - (a) nadzire ostvarenje ciljeva ovog Sporazuma;
 - (b) nadzire funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;
 - (c) razmatra sva pitanja koja se pojave u okviru ovog Sporazuma; i
 - (d) traži rješenja za sva bilateralna ili međunarodna pitanja od zajedničkog interesa.
2. Zajedničko vijeće sastaje se u redovitim vremenskim razmacima, svake druge godine ili kako je dogovoreno.
3. Zajedničko vijeće sastoji se od predstavnika stranaka na ministarskoj razini, u skladu s unutarnjim mehanizmima stranaka i uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku. Zajedničko vijeće prema dogovoru sastaje se u svim potrebnim sastavima.

4. Zajedničko vijeće utvrđuje vlastiti Poslovnik i Poslovnik Zajedničkog odbora.
5. Zajedničkim vijećem supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika, u skladu s odredbama utvrđenima u njegovu Poslovniku.
6. Zajedničko vijeće ovlašteno je donositi odluke i preporuke, prema potrebi, kako je predviđeno ovim Sporazumom. U okviru područja primjene dijelova I., II. i IV. ovog Sporazuma, Zajedničko vijeće ovlašteno je i donositi odluke i preporuke kako su se stranke drukčije međusobno dogovorile. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.
7. Zajedničko vijeće ovlašteno je mijenjati ovaj Sporazum ako je to predviđeno u skladu s člankom 2.4. (Izmjena) stavkom 2.
8. Zajedničko vijeće donosi odluke i preporuke uz suglasnost stranaka, u skladu sa svojim Poslovnikom, nakon što stranke dovrše svoje odgovarajuće unutarnje postupke potrebne za donošenje. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.
9. Zajedničko vijeće može Zajedničkom odboru delegirati bilo koju od svojih funkcija, uključujući ovlast za donošenje obvezujućih odluka.

ČLANAK 1.3.

Zajednički odbor

1. Osniva se Zajednički odbor. Zajednički odbor pomaže Zajedničkom vijeću u obavljanju njegovih funkcija.
2. Zajednički odbor odgovoran je za opću provedbu ovog Sporazuma, uključujući definiciju sektorskih dijaloga i njihov nadzor.
3. Zajednički odbor priprema sastanke Zajedničkog vijeća.
4. Zajednički odbor sastoji se od predstavnika stranaka na razini viših dužnosnika ili kako stranke drukčije odrede i uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku.
5. Zajednički odbor sastaje se u posebnom sastavu radi rješavanja svih pitanja povezanih s dijelom III. ovog Sporazuma. Ako se Zajednički odbor bavi bilo kojim od tih pitanja, sastoji se od predstavnika stranaka odgovornih za pitanja trgovine i ulaganja, kako je predviđeno u članku 1.8. (Posebne funkcije Zajedničkog odbora) dijela III. ovog Sporazuma.

6. Zajedničkim odborom supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika.
7. Zajednički odbor sastaje se kako je dogovoreno, na datum i s dnevnim redom koje su stranke unaprijed dogovorile, naizmjenice u Bruxellesu i Méxicu. Na zahtjev stranke i uz zajedničku suglasnost mogu se sazvati i posebni sastanci. Sastanci se mogu održavati i putem bilo kojeg tehnološkog sredstva dostupnog strankama.
8. Zajednički odbor ovlašten je donositi odluke i preporuke u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom ili u područjima u kojima mu je Zajedničko vijeće delegiralo ovlasti. Odluke i preporuke donose se uz suglasnost stranaka, u skladu s Poslovníkom, nakon što stranke dovrše svoje odgovarajuće unutarnje postupke potrebne za donošenje. Odluke su obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.

ČLANAK 1.4.

Pododbori i druga tijela

1. Zajednički odbor može osnovati, prema potrebi i na ad hoc osnovi, pododbore ili druga tijela koja mu pomažu u obavljanju njegovih funkcija i bave se posebnim zadaćama ili predmetima. Odbor može promijeniti zadaće dodijeljene pododboru ili drugom tijelu osnovanom u tu svrhu ili ga raspustiti.

2. Zajednički odbor donosi Poslovnik u kojem određuje sastav, dužnosti i funkcioniranje pododbora i drugih tijela.
3. Osim ako je drukčije određeno u ovom Sporazumu ili su se stranke tako dogovorile, pododbori i druga tijela sastaju se prema potrebi ili na zahtjev bilo koje stranke ili Zajedničkog odbora. Sastanci se održavaju osobno ili putem bilo kojeg tehnološkog sredstva dostupnog strankama. Fizički sastanci održavaju se naizmjenično u Bruxellesu i Méxicu.
4. Pododborima i drugim tijelima supredsjedaju predstavnik Europske unije i predstavnik Meksika.
5. Pododbori i druga tijela izvješćuju Zajednički odbor o svojim aktivnostima.
6. Osnivanje bilo kojeg od pododbora ili drugih tijela ne sprečava nijednu stranku da bilo koje pitanje uputi izravno Zajedničkom odboru.
7. Osniva se Pododbor za razvoj i međunarodnu suradnju radi koordinacije i nadzora provedbe aktivnosti suradnje u područjima iz dijela II. Sporazuma. On pomaže Zajedničkom odboru u obavljanju njegovih funkcija povezanih s tim pitanjima.

8. Osniva se Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima za potrebe članka 23. Protokola o sprečavanju i borbi protiv korupcije.

9. Uz odredbe ovog članka rad pododбора i drugih tijela osnovanih člankom 1.10. (Pododbori i druga tijela iz dijela III. ovog Sporazuma) dijela III. ovog Sporazuma uređen je dijelom III. ovog Sporazuma i pododbori izvješćuju Zajednički odbor kad se sastaje u sastavu zaduženom za trgovinu.

ČLANAK 1.5.

Zajednički parlamentarni odbor

1. Osniva se Zajednički parlamentarni odbor. Zajednički parlamentarni odbor jest forum za sastajanje i razmjenu mišljenja te za unapređenje odnosa.

2. Zajednički parlamentarni odbor sastoji se od članova Europskog parlamenta i Kongresa Meksika.

3. Zajedničkim parlamentarnim odborom supredsjedaju predstavnik Europskog parlamenta i predstavnik Kongresa Meksika.

4. Zajednički parlamentarni odbor sastaje se naizmjenično u Bruxellesu i Méxicu u vremenskim razmacima koje sam odredi.
5. Zajednički parlamentarni odbor može donijeti svoj Poslovnik.
6. Zajednički parlamentarni odbor obavješćuje se o odlukama i preporukama Zajedničkog vijeća ili, ako je ta funkcija delegirana, Zajedničkog odbora. Zajednički parlamentarni odbor može tražiti relevantne informacije o pitanjima važnima za ovaj Sporazum.
7. Zajednički parlamentarni odbor može davati preporuke Zajedničkom vijeću.

ČLANAK 1.6.

Odnos s civilnim društvom

Stranke se savjetuju s civilnim društvom o pitanjima relevantnima za ovaj Sporazum, posebno interakcijom s domaćim savjetodavnim skupinama i Forumom civilnog društva iz članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) i članka 1.8. (Forum civilnog društva).

ČLANAK 1.7.

Domaće savjetodavne skupine

1. Svaka stranka određuje jednu domaću savjetodavnu skupinu ili njih više u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.
2. Domaća savjetodavna skupina savjetuje predmetnu stranku o pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Ako se odredi više domaćih savjetodavnih skupina, svakim dijelom ovog Sporazuma bavi se najviše jedna domaća savjetodavna skupina.
3. Ako se odredi više domaćih savjetodavnih skupina, svaka skupina može imati različite članove, ali mora odražavati uravnoteženu zastupljenost neovisnih organizacija civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, poslovne organizacije i sindikate koji djeluju u područjima gospodarstva, održivog razvoja, socijalnih pitanja, ljudskih prava, okoliša i drugima.
4. Domaća savjetodavna skupina može se sastajati u različitim sastavima radi rasprave o pitanjima relevantnima za različite dijelove ovog Sporazuma.
5. Svaka stranka sastaje se sa svojim domaćim savjetodavnim skupinama najmanje jednom godišnje. Svaka stranka razmatra stajališta ili preporuke koje njezine domaće savjetodavne skupine dostave o pitanjima relevantnima za ovaj Sporazum.

6. Radi informiranja javnosti o domaćim savjetodavnim skupinama svaka stranka objavljuje popis organizacija koje u njima sudjeluju i kontaktnu točku za svaku domaću savjetodavnu skupinu.
7. Stranke potiču svoje domaće savjetodavne skupine na međusobnu interakciju.

ČLANAK 1.8.

Forum civilnog društva

1. Stranke olakšavaju organizaciju Foruma civilnog društva sa sudionicima stranaka kako bi se vodio javni dijalog o pitanjima relevantnima za ovaj Sporazum.
2. Forum civilnog društva sastaje se zajedno sa sastankom Zajedničkog odbora, među ostalim i kad se Zajednički odbor sastaje u sastavu zaduženom za trgovinu. Stranke mogu olakšati sudjelovanje Foruma civilnog društva i tehnološkim sredstvima.

3. Forum civilnog društva otvoren je za sudjelovanje neovisnih organizacija civilnog društva osnovanih na područjima stranaka, uključujući članove svake domaće savjetodavne skupine iz članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine). Stranke promiču uravnoteženu zastupljenost neovisnih organizacija civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, poslovne organizacije i sindikate koji djeluju u područjima gospodarstva, održivog razvoja, socijalnih pitanja, ljudskih prava, okoliša i drugima.

4. Predstavnici stranaka koji sudjeluju u Zajedničkom odboru mogu, prema potrebi, sudjelovati na zasjedanju Foruma civilnog društva kako bi predstavili informacije o pitanjima koja se odnose na funkcioniranje ovog Sporazuma i kako bi vodili dijalog s Forumom civilnog društva.

Tim zasjedanjem predsjedaju supredsjednici Zajedničkog odbora ili, prema potrebi, njihovi predstavnici. Svaka stranka objavljuje formalnu izjavu koju je dala u Forumu civilnog društva.

POGLAVLJE 2.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 2.1.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma:

- „stranka” znači Europska unija ili njezine države članice ili Europska unija i njezine države članice, u skladu s njihovim područjima nadležnosti („stranka EU-a”), ili Meksiko,
- „stranke” znači stranka EU-a s jedne strane i Meksiko s druge strane.

ČLANAK 2.2.

Teritorijalno područje primjene

1. Ako nije određeno drukčije, ovaj Sporazum u pogledu Europske unije primjenjuje se na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije te u skladu s uvjetima iz tih Ugovora. Odredbe o tarifnom postupanju s robom, pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom primjenjuju se i na carinsko područje Europske unije koje nije obuhvaćeno prvom rečenicom. Izraz „područje” u poglavlju 4. (Carinski režim i olakšavanje trgovine) i člancima 2.7. (Roba koja ponovno ulazi na tržište nakon popravka ili izmjene), 2.13. (Privremeni uvoz robe) i 25.66. (Provedbene mjere na granicama povezane s pravima intelektualnog vlasništva) dijela III. shvaća se, u odnosu na stranku EU-a, tako da se odnosi na carinsko područje Europske unije. Carinsko područje Europske unije je područje navedeno u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije².

² Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije, kako je objavljena u SL L 269, 10.10.2013., str. 1.

2. Osim ako je drukčije navedeno, ovaj se Sporazum, u odnosu na Meksiko, primjenjuje na kopneno područje, zračni prostor, unutarnje vode, teritorijalno more i sva područja izvan teritorijalnog mora Meksika unutar kojih Meksiko može ostvarivati suverena prava i imati nadležnost, kako je utvrđeno njegovim domaćim pravom, u skladu s Konvencijom UN-a o pravu mora sastavljenom u Montego Bayu 10. prosinca 1982.

ČLANAK 2.3.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka je stranka odgovorna za poštovanje odredbi ovog Sporazuma. U tu svrhu stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza iz ovog Sporazuma.
2. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju obvezu iz dijela III. ovog Sporazuma, primjenjuju se posebni mehanizmi predviđeni u tom dijelu Sporazuma.
3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju od obveza koje su u članku 2. dijela I. i članku 1.4. dijela II. opisane kao ključni elementi, može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” mogu uključivati suspenziju, djelomično ili u cijelosti, ovog Sporazuma.

4. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku obvezu iz ovog Sporazuma, osim onih koje su obuhvaćene područjem primjene stavaka 2. i 3., o tome obavješćuje drugu stranku i dostavlja sve relevantne informacije. Stranke održavaju savjetovanja pod pokroviteljstvom Zajedničkog vijeća radi postizanja sporazumnog rješenja. Ako Zajedničko vijeće ne uspije postići sporazumno rješenje, stranka koja je podnijela obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” mogu uključivati samo suspenziju dijelova I., II. i IV. ovog Sporazuma.

5. „Odgovarajuće mjere” iz stavaka 3. i 4. poduzimaju se uz puno poštovanje međunarodnog prava i razmjerne su neispunjavanju obveza iz ovog Sporazuma. Prednost se mora dati onim mjerama koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma. Smatra se da je suspenzija ovog Sporazuma, djelomično ili u cijelosti, krajnja mjera.

ČLANAK 2.4.

Izmjena

1. Ovaj se Sporazum može izmijeniti pisanim dogovorom stranaka. Sve izmjene stupaju na snagu na datum koji stranke dogovore i nakon ispunjavanja i dovršetka njihovih zakonskih zahtjeva i postupaka.

2. Neovisno o stavku 1. ovaj Sporazum može se u slučajevima određenima u ovom Sporazumu izmijeniti odlukom Zajedničkog vijeća ili, ako su te ovlasti delegirane, Zajedničkog odbora radi izmjene odredbi ovog Sporazuma ili njegovih priloga.

ČLANAK 2.5.

Stupanje na snagu i privremena primjena

1. Ovaj Sporazum potpisuju i odobravaju stranke u skladu sa svojim odgovarajućim unutarnjim postupcima.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o dovršetku njihovih unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
3. Neovisno o stavku 2. i do njegova stupanja na snagu Europska unija i Meksiko mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u cijelosti ili djelomično, u skladu sa svojim primjenjivim unutarnjim postupcima, kako je primjenjivo.

4. Privremena primjena počinje prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon dana:

- (a) na koji je Europska unija obavijestila Meksiko o dovršetku svojih unutarnjih postupaka, uz navođenje dijelova ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju; i
- (b) na koji je Meksiko obavijestio Europsku uniju o dovršetku svojih unutarnjih postupaka.

5. U razdoblju privremene primjene odredbe Sporazuma o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane, potpisanog u Bruxellesu 8. prosinca 1997., i dalje se primjenjuju u mjeri u kojoj nisu obuhvaćene privremenom primjenom ovog Sporazuma.

6. Europska unija ili Meksiko mogu pisanim putem obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da privremeno prestanu primjenjivati ovaj Sporazum. Prestanak stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon te obavijesti.

7. Ako se ovaj Sporazum ili određene odredbe ovog Sporazuma privremeno primjenjuju u skladu sa stavkom 4., stranke izraz „stupanje na snagu ovog Sporazuma” shvaćaju kao datum početka privremene primjene. Zajedničko vijeće i druga tijela osnovana u skladu s ovim Sporazumom mogu obavljati svoje funkcije za vrijeme privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke ili preporuke donesene u okviru izvršavanja tih funkcija prestaju proizvoditi učinke ako dođe do prestanka privremene primjene ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 6.

8. Obavijesti u skladu s ovim člankom šalju se, za Europsku uniju, Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije, a za Meksiko Ministarstvu vanjskih poslova Meksika, kao depozitarima ovog Sporazuma.

ČLANAK 2.6.

Odnos prema drugim sporazumima

1. Ovim Sporazumom stavljaju se izvan snage i zamjenjuju Sporazum o gospodarskom partnerstvu, političkoj koordinaciji i suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Meksičkih Država, s druge strane, potpisan u Bruxellesu 8. prosinca 1997., i sve naknadne odluke koje su donijela njegova institucionalna tijela, osim Odluke br. 5/2004 Zajedničkog vijeća EU–Meksiko od 15. prosinca 2004. o donošenju, u skladu s člankom 17. stavkom 3. Odluke br. 2/2000, Priloga navedenoj odluci o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima.

2. Privremeni sporazum o trgovini između EU-a i Meksika stavlja se izvan snage i zamjenjuje ovim Sporazumom nakon njegova stupanja na snagu.
3. Upućivanja na prethodno navedene sporazume u svim drugim sporazumima između stranaka tumače se kao upućivanja na ovaj Sporazum.
4. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takvi posebni sporazumi sastavni su dio ukupnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i na njih se primjenjuje zajednički institucionalni okvir uspostavljen ovim Sporazumom.
5. Postojeći sporazumi povezani s posebnim područjima suradnje obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma smatraju se sastavnim dijelom ukupnih bilateralnih odnosa uređenih ovim Sporazumom i na njih se primjenjuje zajednički institucionalni okvir uspostavljen ovim Sporazumom.
6. Nakon stupanja Sporazuma na snagu za sve odluke koje je donijelo Vijeće za trgovinu osnovano na temelju Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika, potpisanog X, smatra se da ih je donijelo Zajedničko vijeće osnovano člankom 1.2. Za sve odluke koje je donio Odbor za trgovinu osnovan na temelju Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika smatra se da ih je donio Zajednički odbor osnovan člankom 1.3.

7. Ne dovodeći u pitanje članak 2.6. stavak 2.:

- (a) privremene mjere donesene u skladu s člankom 2.24. stavkom 7. i člankom 20.4. Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika, koje su na snazi na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, ostaju primjenjive do njihova prirodnog isteka;
- (b) bilateralne zaštitne mjere donesene u skladu s poglavljem 5. odjeljkom C Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika, koje su na snazi na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, ostaju primjenjive do njihova prirodnog isteka;
- (c) postupci rješavanja sporova koji su već pokrenuti u skladu s člankom 31.6. Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika smatraju se, od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, sporom na temelju ovog Sporazuma i nastavljaju se do njihova završetka; i
- (d) obvezujući ishod svih postupaka rješavanja sporova pokrenutih u skladu s člankom 31.6. Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika ostaju obvezujući za stranke nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

8. Stranke ne mogu pokretati postupke rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma o pitanjima koja su bila predmet završnog izvješća vijeća na temelju poglavlja 31. Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika.

9. Prijelazna razdoblja koja su već potpuno ili djelomično istekla na temelju Privremenog sporazuma o trgovini između EU-a i Meksika uzimaju se u obzir pri izračunu razdoblja predviđenih ekvivalentnim odredbama ovog Sporazuma. Takva prijelazna razdoblja na temelju ovog Sporazuma računaju se od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

ČLANAK 2.7.

Prilozi, protokoli i zajedničke izjave

1. Prilozi, uključujući njihove dodatke, protokole i napomene, te zajedničke izjave uz ovaj Sporazum njegov su sastavni dio.
2. Svaki prilog ovom Sporazumu, uključujući njegove dodatke, označen oznakom koja počinje arapskom znamenkom, sastavni je dio poglavlja dijela III. ovog Sporazuma koji je označen istom arapskom znamenkom i u kojem se upućuje na taj prilog.
3. Prilozi od I. do VII. ovog Sporazuma, uključujući njihove dodatke, koji su označeni rimskom znamenkom, sastavni su dio poglavlja od 10. do 19. dijela III. ovog Sporazuma. Osim ako je drukčije predviđeno, definicije utvrđene u poglavljima od 10. do 19. jednako se primjenjuju na te priloge.

ČLANAK 2.8.

Sigurnosna iznimka

Nijedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se na način:

- (a) da se od stranke zahtijeva da dostavi ili dopusti pristup informacijama čije bi objavljivanje smatrala suprotnim svojim temeljnim sigurnosnim interesima; ili
- (b) da se stranku sprečava da poduzme radnje koje smatra neophodnima za zaštitu svojih temeljnih sigurnosnih interesa:
 - i. povezanih s proizvodnjom ili trgovinom oružjem, streljivom i vojnom opremom te u vezi s trgovinom ili prometom drugom robom i materijalima koji se obavljaju izravno ili neizravno u svrhe opskrbe vojnih snaga;
 - ii. povezanih s dostavom usluga i tehnologije te gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju u svrhe opskrbe vojnih snaga;
 - iii. povezanih s fisijskim i fuzijskim materijalima ili materijalima iz kojih su takvi materijali dobiveni;
 - iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima;

- (c) da se stranku sprečava da poduzme bilo kakvu mjeru za ispunjavanje svojih međunarodnih obveza za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti na temelju Povelje UN-a.

ČLANAK 2.9.

Pristupanje novih država članica Europskoj uniji

1. Europska unija odmah obavještuje Meksiko o svakom zahtjevu za pristupanje treće zemlje Europskoj uniji.
2. Europska unija obavještuje Meksiko o stupanju na snagu bilo kojeg ugovora o pristupanju treće zemlje Europskoj uniji (dalje u tekstu „ugovor o pristupanju”).
3. Za vrijeme pregovora između Europske unije i zemlje koja je podnijela zahtjev za pristupanje, Europska unija:
 - (a) dostavlja, na zahtjev Meksika i u mjeri u kojoj je to moguće, sve informacije o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom; i
 - (b) uzima u obzir sve zabrinutosti koje Meksiko izrazi u odnosu na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom.

4. Nova država članica Europske unije pristupa ovom Sporazumu u skladu s uvjetima koje odredi Zajedničko vijeće. To pristupanje stupa na snagu na dan pristupanja nove države članice Europskoj uniji. Zajedničko vijeće odlukom mijenja ovaj Sporazum i time određuje uvjete pristupanja.

5. Neovisno o stavku 4., u pogledu dijela III. ovog Sporazuma, Zajednički odbor u sastavu zaduženom za trgovinu na sastanku:

- (a) ispituje, pravodobno prije datuma pristupanja, sve učinke takvog pristupanja na ovaj Sporazum; i
- (b) prije nego što pristupanje treće zemlje Europskoj uniji stupi na snagu, razmatra učinke tog pristupanja na ovaj Sporazum i dogovora sve potrebne izmjene, prilagodbe ili prijelazne mjere povezane s dijelom III. ovog Sporazuma kako bi se strankama omogućila primjena tog dijela u mjeri u kojoj je to moguće od datuma pristupanja nove države članice Europskoj uniji.

6. Odluke zajedničkog vijeća i Zajedničkog odbora donose se u skladu s člankom 1.2. (Zajedničko vijeće).

ČLANAK 2.10.

Pristupanja ovom Sporazumu u budućnosti

Ovom Sporazumu može pristupiti bilo koja država koja je spremna poštovati u njemu utvrđene obveze, podložno uvjetima o kojima se mogu dogovoriti ta država i stranke te nakon odobrenja u skladu s primjenjivim pravnim postupcima svake stranke i države pristupnice.

ČLANAK 2.11.

Privatna prava

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se osobama dodjeljuju prava ili obveze osim onih koji nastaju između stranaka u skladu s međunarodnim javnim pravom ili, ne dovodeći u pitanje nacionalno zakonodavstvo Meksika, kao da se dopušta izravno pozivanje na ovaj Sporazum u domaćim pravnim sustavima stranaka.

ČLANAK 2.12.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

ČLANAK 2.13.

Trajanje i raskid

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi neograničeno vrijeme.
2. Europska unija ili Meksiko može u pisanom obliku obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri raskidanja ovog Sporazuma. Raskid stupa na snagu šest mjeseci od datuma primitka te obavijesti.

PROTOKOL
O SPREČAVANJU I BORBI PROTIV KORUPCIJE

ODJELJAK A

Opće odredbe

ČLANAK 1.

Ciljevi

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost sprečavanju i borbi protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima te podsjećaju da korupcija u trgovini i ulaganjima ugrožava dobro upravljanje i gospodarski razvoj te narušava međunarodne uvjete tržišnog natjecanja.
2. Stranke prepoznaju da korupcija može utjecati na međunarodnu trgovinu i ulaganja jer može ugroziti prilike za pristup tržištu i potkopati obveze usmjerene na uspostavu ravnopravnih uvjeta. Korupcija koja utječe na trgovinu i ulaganja može djelovati kao netarifna prepreka za ulagače i poduzeća koji žele sudjelovati u međunarodnoj trgovini i ulaganjima.
3. Stranke prepoznaju važnost borbe protiv korupcije javnih dužnosnika i korupcije u privatnom sektoru koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja.

4. Stranke prepoznaju da je korupcija transnacionalno pitanje povezano s drugim oblicima transnacionalnog i gospodarskog kriminala, uključujući pranje novca, te da joj se treba suprotstaviti multidisciplinarnim pristupom i bliskom suradnjom na međunarodnoj razini.
5. Stranke prepoznaju potrebu za izgradnjom integriteta i poboljšanjem transparentnosti i u javnom i privatnom sektoru te da svi sektori imaju komplementarne odgovornosti u tom pogledu.
6. Stranke prepoznaju važnost regionalnih i multilateralnih inicijativa, uključujući Ujedinjene narode, WTO, Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu „OECD”), Stručnu skupinu za financijsko djelovanje (dalje u tekstu „FATF”), Vijeće Europe i Organizaciju američkih država, za sprečavanje i borbu protiv korupcije u pitanjima koja utječu na međunarodnu trgovinu i ulaganja te se obvezuju surađivati na poticanju i podupiranju odgovarajućih inicijativa.
7. Stranke ponovno ističu zajedničku obvezu u skladu s 16. ciljem Programa održivog razvoja do 2030. da znatno smanje korupciju i podmićivanje u svim njihovim oblicima.
8. Stranke prepoznaju važan rad Radne skupine za borbu protiv korupcije u okviru skupine G-20 i ponovno potvrđuju svoju potporu relevantnim visokim načelima dogovorenima u okviru te skupine.
9. Ovim se odredbama nastoji utvrditi bilateralni okvir obveza za sprečavanje i borbu protiv korupcije koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja u odnosu između stranaka.

ČLANAK 2.

Područje primjene

Ovaj Protokol primjenjuje se na sprečavanje i borbu protiv korupcije s obzirom na bilo koje pitanje obuhvaćeno dijelom III. ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.

Odnos prema drugim sporazumima

Ništa u ovom Protokolu ne utječe na prava i obveze stranaka na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 31. listopada 2003. u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku (dalje u tekstu „Konvencije protiv korupcije”), Konvencije o borbi protiv podmićivanja stranih javnih dužnosnika u međunarodnim poslovnim transakcijama, potpisane u Parizu 21. studenoga 1997., Međuameričke konvencije protiv korupcije, potpisane u Caracasu 29. ožujka 1996., relevantnih pravnih instrumenata koje je donijelo Vijeće Europe te svih ostalih relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata koje je donijela svaka stranka.

ODJELJAK B

Mjere za borbu protiv korupcije

ČLANAK 4.

Aktivna i pasivna korupcija javnih dužnosnika

Stranke prepoznaju važnost borbe protiv aktivne i pasivne korupcije javnih dužnosnika koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja. U tu svrhu ponovno posebno potvrđuju svoje obveze u skladu s člancima 15. i 16. Konvencije protiv korupcije da će donijeti ili održavati zakonodavne i druge mjere koje mogu biti potrebne da bi se aktivna i pasivna korupcija javnih dužnosnika i aktivna korupcija stranih javnih dužnosnika i dužnosnika javnih međunarodnih organizacija utvrdile kao kažnjiva djela ako su počinjene namjerno te da će razmotriti donošenje zakonodavnih i drugih mjera koje mogu biti potrebne da bi se pasivna korupcija stranih javnih dužnosnika i dužnosnika javnih međunarodnih organizacija utvrdile kao kažnjiva djela ako su počinjene namjerno.

ČLANAK 5.

Aktivna i pasivna korupcija u privatnom sektoru

1. Stranke prepoznaju važnost borbe protiv aktivne i pasivne korupcije u privatnom sektoru koja utječe na međunarodnu trgovinu i ulaganja. U tu svrhu podsjećaju na potrebu da ispune svoje obveze na temelju Konvencije protiv korupcije i ponovno posebno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 21. te konvencije da razmotre donošenje zakonodavnih i drugih mjera koje mogu biti potrebne da bi se aktivna i pasivna korupcija u privatnom sektoru utvrdile kao kažnjiva djela ako su počinjene namjerno za vrijeme obavljanja gospodarskih, financijskih ili poslovnih aktivnosti.
2. Stranke prepoznaju da su plaćanja javnim dužnosnicima radi ubrzanja postupaka oblik korupcije, da sprečavaju napore koji se ulažu u borbu protiv korupcije i da potiču korupciju u stranim zemljama. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoju obvezu u skladu s člankom 12. stavkom 4. Konvencije protiv korupcije da zabrane odbitak u porezne svrhe troškova koji čine mito i, prema potrebi, drugih troškova koji nastaju promicanjem korumpiranog ponašanja.

ČLANAK 6.

Korupcija i pranje novca

Budući da prepoznaju međusobnu povezanost korupcije i pranja novca, stranke ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 23. Konvencije protiv korupcije.

ČLANAK 7.

Odgovornost pravnih osoba

Stranke prepoznaju da su uspostava odgovornosti pravnih osoba i osiguravanje djelotvornih, razmjernih i odvraćajućih kaznenih ili nekaznenih sankcija nužni za unapređenje globalne borbe protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 26. Konvencije protiv korupcije i podsjećaju da podupiru relevantna visoka načela skupine G-20 o odgovornosti pravnih osoba za korupciju.

ODJELJAK C.

Mjere za sprečavanje korupcije u privatnom sektoru

ČLANAK 8.

Odgovorno poslovno ponašanje

1. Stranke prepoznaju važnost preventivnih mjera i odgovornog poslovnog ponašanja, uključujući obveze financijskog i nefinancijskog izvještavanja i prakse društveno odgovornog poslovanja, za sprečavanje korupcije te ulogu trgovine u ostvarenju tog cilja.
2. Stranke prepoznaju da treba uzeti u obzir potrebe i ograničenja malih i srednjih poduzeća (dalje u tekstu „MSP-ovi”) u smislu obveza izvješćivanja.
3. Stranke podsjećaju na to da podupiru Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća s obzirom na borbu protiv korupcije.

ČLANAK 9.

Financijsko i nefinancijsko izvještavanje

1. U skladu s njihovim obvezama na temelju Konvencije protiv korupcije i u skladu s temeljnim načelima njihova zakonodavstva stranke prepoznaju važnost poboljšanja računovodstvenih i revizijskih standarda u privatnom sektoru kao sredstva za sprečavanje korupcije, a posebno prepoznaju da bi se taj cilj mogao ostvariti, među ostalim, sljedećim mjerama:
 - (a) osiguravanjem da privatna poduzeća, uzimajući u obzir njihovu strukturu i veličinu, a osobito posebne potrebe MSP-ova, provode mjere za pomoć sprečavanju i otkrivanju korupcije, što može uključivati usklađenost s pravilnikom o korporativnom upravljanju, funkciju unutarnje revizije ili dostatne unutarnje kontrole; i
 - (b) osiguravanjem da se računovodstvena dokumentacija i potrebni financijski izvještaji tih privatnih poduzeća podvrgnu odgovarajućim postupcima revizije i certifikacije.
2. Stranke potiču poduzeća, banke i osiguravajuća društva uvrštena na burzu da izvješćuju o mjerama koje su poduzeli za sprečavanje i borbu protiv korupcije. Stranke nakon objave tih izvješća poduzimaju potrebne mjere.
3. Stranke u skladu sa svojim zakonima i propisima poduzimaju sve potrebne mjere u vezi s objavom financijskih izvještaja i održavanja računovodstvenih i revizijskih standarda.

4. Sve će stranke nastojati razmotriti donošenje ili održavanje mjera kojima se zahtijeva da vanjski revizori izvješćuju nadležna tijela o svim sumnjivim postupcima u pogledu kaznenih djela utvrđenih u člancima 4., 5. i 6. Ako je takvo izvješćivanje obvezno, stranke osiguravaju da vanjski revizori koji sastavljaju ta izvješća budu razumno i u dobroj vjeri zaštićeni od pravnih postupaka zbog povrede bilo kakvih ograničenja o objavljivanju informacija definiranih ugovorom ili zakonima.

ČLANAK 10.

Transparentnost u privatnom sektoru

1. Stranke prepoznaju da transparentnost može pridonijeti sprečavanju korupcije u području međunarodne trgovine i ulaganja te u tu svrhu podsjećaju na svoje obveze u skladu s člankom 12. stavkom 2. Konvencije protiv korupcije. Posebno bi se sljedećim mjerama mogao ostvariti cilj osiguravanja veće transparentnosti u privatnom sektoru uključenom u poslovne aktivnosti povezane s trgovinom i ulaganjima u okviru dijela III. ovog Sporazuma:

- (a) promicanjem izrade standarda i postupaka za zaštitu integriteta relevantnih privatnih subjekata, uključujući kodekse ponašanja za ispravno, časno i pravilno obavljanje poslovnih aktivnosti i svih relevantnih zanimanja i sprečavanje sukoba interesa, te za promicanje primjene dobre poslovne prakse među poduzećima i u ugovornim odnosima poduzeća s državom;

- (b) sprečavanjem zlouporabe postupaka kojima se reguliraju privatni subjekti, uključujući postupke povezane sa subvencijama i dozvolama koje javna tijela dodjeljuju za poslovne aktivnosti; i
- (c) promicanjem mjera za sprečavanje sukoba interesa uvođenjem ograničenja, prema potrebi i u razumnom roku, za profesionalne djelatnosti bivših javnih dužnosnika ili za zapošljavanje javnih dužnosnika u privatnom sektoru nakon njihove ostavke ili umirovljenja ako se takve djelatnosti ili zapošljavanje izravno odnose na funkcije koje su javni dužnosnici obavljali ili nadgledali za vrijeme svojeg mandata.

ČLANAK 11.

Mjere za sprečavanje pranja novca

1. Prepoznajući važnost sprečavanja pranja novca i njegova mogućeg utjecaja na međunarodnu trgovinu i ulaganja, stranke potvrđuju svoju posvećenost donošenju ili održavanju sveobuhvatnog domaćeg regulatornog i nadzornog sustava za financijske institucije i određena nefinancijska poduzeća i zanimanja (dalje u tekstu „DNFBP-i”), u skladu s postojećim obvezama na temelju Konvencije protiv korupcije i preporuka FATF-a. Stranke promiču provedbu Preporuke FATF-a br. 24 o transparentnosti i stvarnom vlasništvu pravnih osoba i Preporuke FATF-a br. 25 o transparentnosti i stvarnom vlasništvu pravnih aranžmana te visokih načela skupine G-20 o transparentnosti stvarnog vlasništva.

2. U skladu s obvezama iz Konvencije protiv korupcije, preporuka FATF-a i visokih načela skupine G-20 iz stavka 1. stranke donose ili održavaju mjere:

- (a) kojima osiguravaju da njihovo domaće zakonodavstvo sadržava definiciju „stvarnog vlasnika” koja uključuje fizičku osobu koja u konačnici posjeduje ili kontrolira stranku ili fizičku osobu u čije se ime provodi transakcija, uključujući i fizičke osobe koje imaju stvarnu kontrolu nad pravnom osobom ili aranžmanom;
- (b) kojima osiguravaju da se od pravnih osoba registriranih na njihovu državnom području zahtijeva da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu;
- (c) kojima osiguravaju da upravitelji trustova osnovanih izričitom izjavom ili drugih pravnih aranžmana čija je struktura ili funkcija slična trustovima osnovanima izričitom izjavom vode odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu, među ostalim o osnivačima, potencijalnom zaštitniku, upraviteljima i korisnicima ili vrsti korisnika te svim drugim fizičkim osobama koje imaju stvarnu kontrolu nad trustom;
- (d) kojima se od financijskih institucija i određenih nefinancijskih poduzeća i zanimanja, koja se shvaćaju onako kako su definirana u preporukama FATF-a, traži da identificiraju kupca i provjere njegov identitet te da identificiraju stvarnog vlasnika i poduzmu razumne mjere za provjeru identiteta stvarnog vlasnika tako da je financijska institucija ili određeno nefinancijsko poduzeće ili zanimanje uvjereno da zna tko je stvarni vlasnik;

- (e) kojima se uspostavljaju mehanizmi kojima se osigurava da relevantna nadležna tijela kako su definirana zakonodavstvom stranaka imaju pravodoban pristup informacijama o stvarnom vlasništvu;
- (f) kojima se osigurava da njihova nadležna tijela pravodobno i učinkovito sudjeluju u razmjenama podataka o stvarnom vlasništvu s međunarodnim partnerima;
- (g) kojima se od financijskih institucija i određenih nefinancijskih poduzeća i zanimanja zahtijeva da provode proširene dubinske analize, osobito u pogledu politički izloženih osoba, koje se shvaćaju kao pojedinci koji obavljaju ili su obavljali istaknute javne funkcije unutar područja svake stranke ili na međunarodnoj razini, te njihovih članova obitelji i bliskih suradnika; i
- (h) kojima se osigurava da je uspostavljen učinkovit nadzor prethodno navedenih obveza, među ostalim uspostavom i izvršenjem djelotvornih, razmjernih i odvraćajućih sankcija za neusklađenost.

3. Stranke prepoznaju korisnost uspostave registara kako bi se pravodobno osigurale točne i ažurirane informacije o stvarnom vlasništvu pravnih osoba i pravnih aranžmana u svrhu olakšavanja sprečavanja i borbe protiv korupcije i pranja novca.

ODJELJAK D

Mjere za sprečavanje korupcije u javnom sektoru

ČLANAK 12.

Ponašanje javnih dužnosnika

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju potporu visokim načelima skupine G-20 o otkrivanju imovine javnih dužnosnika donesenima na sastanku na vrhu čelnika skupine G-20 održanom u Los Cabosu 18. i 19. lipnja 2012. te Načelima ponašanja za javne dužnosnike Azijsko-pacifičke gospodarske suradnje za Meksiko, donesenima na 14. sastanku gospodarskih čelnika održanom u Hanoiju 2006., i Preporuci o kodeksima ponašanja za javne dužnosnike koju je donijelo Vijeće Europe 11. svibnja 2000. za Europsku uniju.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze iz članka 8. Konvencije protiv korupcije, uključujući primjenu kodeksa ili standarda ponašanja za javne dužnosnike, olakšavanje javnim dužnosnicima da prijave korupciju odgovarajućim nadležnim tijelima, zahtijevanje od javnih dužnosnika da daju izjave odgovarajućim nadležnim tijelima o mogućem sukobu interesa te poduzimanje mjera kojima se predviđaju disciplinarne ili druge mjere protiv javnih dužnosnika koji prekrše te kodekse ili standarde.

ČLANAK 13.

Transparentnost javne uprave

1. Stranke ističu važnost transparentnosti u javnoj upravi za sprečavanje korupcije povezane s međunarodnom trgovinom i ulaganjima te promiču transparentnost u skladu s posebnim i horizontalnim odredbama u dijelu III. ovog Sporazuma, posebno uključujući odredbe o olakšavanju trgovine, javnoj nabavi, domaćim propisima i transparentnosti.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 13. stavkom 2. Konvencije protiv korupcije da poduzmu odgovarajuće mjere kojima će osigurati da su njihova tijela za borbu protiv korupcije poznata javnosti i da osiguraju pristup tim tijelima, prema potrebi, radi prijavljivanja svih relevantnih incidenata.

ČLANAK 14.

Sudjelovanje civilnog društva

Stranke prepoznaju važnost sudjelovanja civilnog društva u sprečavanju i borbi protiv korupcije u međunarodnoj trgovini i ulaganjima te potrebu za informiranjem javnosti o postojanju, uzrocima i težini korupcije i prijetnji koju ona čini. Stranke u tu svrhu ponovno potvrđuju svoje obveze u skladu s člankom 13. stavkom 1. Konvencije protiv korupcije, posebno one o poduzimanju odgovarajućih mjera za promicanje aktivnog sudjelovanja pojedinaca i skupina izvan javnog sektora, kao što su civilno društvo, nevladine organizacije i organizacije koje djeluju u zajednici.

ČLANAK 15.

Zaštita zviždača

Stranke ponovno potvrđuju svoju obvezu u skladu s člankom 8. stavkom 4. Konvencije protiv korupcije da razmotre uspostavu mjera i sustava kojima će javnim dužnosnicima olakšati prijavljivanje korupcije odgovarajućim nadležnim tijelima kad saznaju za takva djela za vrijeme obavljanja svojih funkcija. Stranke ponovno potvrđuju i svoju obvezu u skladu s člankom 33. Konvencije protiv korupcije da razmotre uspostavu odgovarajućih mjera za zaštitu svih zviždača od bilo kakvog neopravdanog postupanja.

ODJELJAK E

Rješavanje sporova

ČLANAK 16.

Područje primjene

1. Ako se stranke ne slažu o bilo kojoj odredbi ovog Protokola, stranke primjenjuju isključivo postupke iz članaka od 17. do 21.
2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju relevantnih postupaka za rješavanje sporova iz međunarodnih instrumenata navedenih u ovom Protokolu.
3. Svaka stranka zadržava pravo na izvršenje svojih zakona za borbu protiv korupcije putem svojih tijela za izvršavanje zakonodavstva, tužiteljstava i pravosudnih tijela, u skladu s temeljnim načelima prava te stranke.

ČLANAK 17.

Savjetovanja

1. Stranka može zatražiti savjetovanje s drugom strankom radi postizanja sporazumnog rješenja. Savjetovanja se vode u Pododboru za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima.
2. Stranka koja traži savjetovanje drugoj stranci dostavlja pisani zahtjev u kojem utvrđuje razloge za taj zahtjev, uključujući opis pitanja o kojem želi raspravljati i način na koji mjera druge stranke negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Stranke započinju savjetovanje odmah nakon dostave zahtjeva za savjetovanje, a u svakom slučaju najkasnije 30 dana od datuma primitka zahtjeva. Stranke ulažu sav trud kako bi postigle sporazumno rješenje pitanja putem tih savjetovanja.
3. Svaka stranka može, prema potrebi, tražiti savjet domaćih savjetodavnih skupina iz članka 1.7. (Domaće savjetodavne skupine) dijela IV. ovog Sporazuma.
4. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje svojih nadležnih državnih tijela koja su odgovorna za predmet savjetovanja.
5. Bilo kakvo sporazumno rješenje stavlja se na raspolaganje javnosti, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

ČLANAK 18.

Stručna pomoć

1. Stranka može u pisanom obliku uputiti drugoj stranci zahtjev za pomoć skupine stručnjaka ako je savjetovanje završeno i nije postignuto sporazumno rješenje u roku od 90 dana od zahtjeva za savjetovanje. Stranka u svojem zahtjevu za pomoć skupine stručnjaka opisuje pitanje o kojem je riječ i način na koji mjera druge stranke negativno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka.
2. Ako se stranke ne dogovore drukčije, skupinu stručnjaka čine tri stručnjaka. Stranke se savjetuju radi dogovora o stručnjacima koji će biti članovi skupine u roku od 10 dana od dana primitka pisanog zahtjeva iz stavka 1. U tu svrhu svaka stranka imenuje stručnjaka, koji može biti državljanin te stranke, i predlaže drugoj stranci do tri kandidata koji mogu obavljati dužnost predsjednika. Stranke se nastoje dogovoriti o predsjedniku među osobama koje su predložile da obavljaju dužnost predsjednika. Stranka može podnijeti prigovor na stručnjaka kojeg odredi druga stranka ako smatra da ta osoba ne ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 20. Za potrebe ovog stavka stranke se potiču da odaberu stručnjake s popisa iz članka 19.
3. Ako se stranke ne dogovore o skupini stručnjaka u roku utvrđenom u stavku 2., primjenjuje se postupak utvrđen u članku 19.

4. Skupina stručnjaka provodi postupke u skladu s uvjetima koje su dogovorile stranke. Zajednički odbor može donijeti pravila postupka koja se primjenjuju na postupke iz ovog odjeljka.

ČLANAK 19.

Popis stručnjaka

Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sastavlja popis od najmanje devet osoba koje su voljne i mogu obavljati funkciju stručnjaka. Popis se sastoji od tri potpopisa: po jednog popisa za svaku stranku i jednog popisa za osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka, a koje će obavljati dužnost predsjednika. Svaka stranka predlaže najmanje tri osobe za svoj potpopis. Stranke odabiru i najmanje tri osobe za popis predsjednikâ. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima osigurava ažuriranje tog popisa i održavanje broja stručnjaka na najmanje devet osoba.

ČLANAK 20.

Kvalifikacije stručnjaka

Stručnjaci moraju imati stručno znanje o pravu ili praksi povezanoj s pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom ili o rješavanju sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Moraju biti neovisni, obavljati funkciju u svojstvu pojedinca i ne smiju primati naputke od bilo kakve organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom ili biti povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s Prilogom 31-B (Kodeks ponašanja za članove vijeća i posrednike).

ČLANAK 21.

Mišljenje stručnjaka

1. Skupina stručnjaka savjetuje se sa strankama, zajedno ili pojedinačno, prema potrebi, kako bi im pomogla postići sporazumno rješenje.
2. U pitanjima povezanima s međunarodnim sporazumima, preporukama FATF-a ili visokim načelima skupine G-20 navedenih u ovom Protokolu stručnjaci mogu, prema potrebi i nakon što obavijeste stranke, tražiti informacije ili savjete relevantnih organizacija ili tijela.

3. Ako se savjetovanjem s grupom stručnjaka ne postigne sporazumno rješenje u roku od 90 dana od sastavljanja skupine stručnjaka, svaka stranka može zatražiti da skupina stručnjaka izda mišljenje s predloženim rješenjem.
4. Skupina stručnjaka izdaje svoje mišljenje u roku od 90 dana od zahtjeva iz stavka 3. te u njemu utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i osnovne razloge za predloženo rješenje³. Svaka stranka odmah objavljuje mišljenje nakon što ga dostavi skupina stručnjaka, podložno zaštiti povjerljivih informacija.
5. Stranke raspravljaju o odgovarajućim mjerama koje treba provesti radi rješavanja spornih pitanja, uzimajući u obzir mišljenje skupine stručnjaka, kako bi se postiglo sporazumno rješenje. Stranka koja provodi mjere obavješćuje drugu stranku o svim mjerama koje je provela ili namjerava provesti ili o djelovanjima koja je poduzela ili namjerava poduzeti radi rješavanja spornih pitanja, najkasnije tri mjeseca od izdavanja mišljenja. Stranke, prema potrebi, traže savjet domaćih savjetodavnih skupina o provedbi takvih mjera.

³ Mišljenja i rješenja skupine stručnjaka ne stvaraju nikakva prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe.

6. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima prati daljnje postupanje na temelju mišljenja skupine stručnjaka i u njemu predloženog rješenja. Domaće savjetodavne skupine mogu dostaviti očitovanje o tom pitanju Pododboru za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima.

ČLANAK 22.

Preispitivanje

1. Za potrebe poboljšanja učinkovite provedbe ovog Protokola stranke, na sastancima Pododbora za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima, raspravljaju o funkcioniranju odredbi o rješavanju sporova i institucionalnih odredbi utvrđenih u odjeljcima E i F, među ostalim o mogućem preispitivanju njihove djelotvornosti, uzimajući u obzir, među ostalim, iskustvo stečeno provedbom ovog Protokola, promjene politike u svakoj stranci, kretanja u međunarodnim sporazumima i stajališta koja su izrazili dionici.
2. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima može Zajedničkom odboru preporučiti izmjene relevantnih odredbi ovog Protokola koje odražavaju ishod rasprava iz stavka 1., a te izmjene donose se u skladu s postupkom izmjene utvrđenom u članku 2.4. (Izmjena) dijela IV. ovog Sporazuma.

ODJELJAK F

Institucionalni aranžmani

ČLANAK 23.

Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima

1. Stranke ovime osnivaju Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima. On se sastoji od predstavnika svake stranke odgovornih za pitanja povezana sa sprečavanjem i borbom protiv korupcije, uzimajući u obzir konkretna pitanja koja treba riješiti na određenom sastanku.
2. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima sastaje se u roku od godine dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim ako se stranke dogovore drukčije, a nakon toga kako se stranke međusobno dogovore.
3. Pododbor za borbu protiv korupcije u trgovini i ulaganjima ima sljedeće funkcije:
 - (a) olakšavati i pratiti učinkovitu provedbu ovog Protokola i raspravljati o svim poteškoćama koje se mogu javiti u njegovoj provedbi;

- (b) promicati suradnju između stranaka o pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom te promicati razmjenu informacija o novostima na nevladinim, regionalnim i multilateralnim forumima o pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom;
- (c) utvrditi inicijative ili raspravljati o inicijativama povezanim s pitanjima obuhvaćenima ovim Protokolom koje bi imale koristi od bolje bilateralne suradnje; i
- (d) utvrditi moguća poboljšanja ovog Protokola ili raspravljati o njima.

4. Svaka stranka određuje kontaktnu točku za olakšavanje komunikacije i koordinacije između stranaka o pitanjima koja se odnose na provedbu ovog Protokola te obavješćuje drugu stranku o svojim podacima za kontakt. Stranke jedna drugu odmah obavješćuju o svim izmjenama tih podataka za kontakt.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u... dana... godine...

Za Kraljevinu Belgiju

Za Republiku Bugarsku

Za Češku Republiku

Za Kraljevinu Dansku

Za Saveznu Republiku Njemačku

Za Republiku Estoniju

Za Irsku

Za Helensku Republiku

Za Kraljevinu Španjolsku

Za Francusku Republiku

Za Republiku Hrvatsku

Za Talijansku Republiku

Za Republiku Cipar

Za Republiku Latviju

Za Republiku Litvu

Za Veliko Vojvodstvo Luksemburg

Za Mađarsku

Za Republiku Maltu

Za Kraljevinu Nizozemsku

Za Republiku Austriju

Za Republiku Poljsku

Za Portugalsku Republiku

Za Rumunjsku

Za Republiku Sloveniju

Za Slovačku Republiku

Za Republiku Finsku

Za Kraljevinu Švedsku

Za Europsku uniju

Za Sjedinjene Meksičke Države